

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-44>

УДК 657.46:657.6]-044.247

Чиж Віра Іванівна

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри обліку, аналізу і оподаткування,
Черкаський державний технологічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6750-1120>

Крот Юлія Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, аналізу і оподаткування,
Черкаський державний технологічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1946-8116>

Пастернак Ярослава Павлівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, аналізу і оподаткування,
Черкаський державний технологічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6100-2742>

Vira Chyzh, Yuliya Krot, Yaroslava Pasternak
Cherkasy State Technological University

ІНТЕГРАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

INTEGRATION OF MANAGEMENT ACCOUNTING AND INTERNAL AUDIT TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF ENTERPRISE MANAGEMENT

Анотація. Стаття присвячена теоретичним аспектам інтеграції управлінського обліку та внутрішнього аудиту для підвищення ефективності управління підприємством. Обґрунтовано, що інтегрована система управлінського обліку та внутрішнього аудиту забезпечує успішну діяльність сучасного підприємства. Розкрито теоретичні засади управлінського обліку та внутрішнього аудиту, досліджено можливості інтеграції управлінського обліку й внутрішнього аудиту, визначено їхні спільні риси, що забезпечують синергетичний ефект підвищення ефективності управління. Аргументована роль інтегрованої інформаційної системи у забезпеченні прозорості, достовірності та комплексності даних для прийняття управлінських рішень. Ідентифіковано переваги взаємодії управлінського обліку та внутрішнього аудиту для підвищення ефективності корпоративного управління й досягнення цілей підприємства. За результатами дослідження визначено проблемні питання інтеграції управлінського обліку та внутрішнього аудиту та запропоновано напрями їх вирішення із застосуванням комплексного підходу.

Ключові слова: управлінський облік, внутрішній аудит, інтеграція, синергія, комплексний підхід, управління підприємством.

Summary. The article is devoted to the theoretical aspects of the integration of management accounting and internal audit to improve the efficiency of enterprise management. The theoretical foundations of management accounting and internal audit are revealed, the possibilities of integrating management accounting and internal audit are identified, and their common features that provide a synergistic effect in improving management efficiency are determined. The study of the relationship between management accounting and internal audit has demonstrated that they are not competing but complementary management functions: management accounting provides the necessary information for internal audit, which, in turn, offers feedback and recommendations for improving the management accounting system. It has been established that the synergy of management accounting and internal audit is extremely important for a modern enterprise, as it ensures the synchrony and reliability in decision-making, strengthens the internal control system creating a management structure in which each component enhances the other through their interaction. It is substantiated that an integrated system of management accounting and internal audit ensures the successful operation of a modern enterprise. The role of an integrated information system in providing transparency,

reliability and comprehensiveness of data for making management decisions are justified. The advantages of the interaction of management accounting and internal audit for increasing the efficiency of corporate governance and achieving enterprise goals are identified. The results of the study identified problematic issues in the integration of management accounting and internal audit, which are associated with insufficient coordination between departments, the lack of unified standards and regulations for interaction, resistance to change from personnel accustomed to established procedures, as well as limited resources, including time, financial and human resources. Directions for addressing these challenges are proposed through a comprehensive approach which involves the creation of a unified, transparent, coordinated management system. This system enables the coordination of the goals of management accounting and internal audit, transforming these two management functions from separate tasks into interrelated processes that contribute to the achievement of the common enterprise's strategic goals.

Keywords: management accounting, internal audit, integration, synergy, integrated approach, enterprise management.

Постановка проблеми. Система управління сучасним підприємством є складним багатокомпонентним механізмом, у якому кожен елемент виконує специфічні функції, водночас залишаючись нерозривно пов'язаним з іншими. У цьому контексті особливого значення набуває взаємодія управлінського обліку та внутрішнього аудиту. Попри відмінності у цілях і методології, обидві функції відіграють ключову роль у забезпеченні прозорості, ефективності та стійкості бізнесу. Управлінський облік формує інформаційну основу для внутрішнього аудиту, що дозволяє здійснювати оцінку та контроль діяльності підприємства. Внутрішній аудит, у свою чергу, спирається на ці дані для виявлення ризиків, оптимізації процесів і підвищення загальної результативності управління. Такий взаємозв'язок створює підґрунтя для формування надійних систем корпоративного управління та досягнення стратегічних цілей. Усвідомлення відмінностей і синергії між управлінським обліком та внутрішнім аудитом є необхідною передумовою ухвалення обґрунтованих управлінських рішень, що визначає важливість дослідження впливу їх інтеграції на підвищення ефективності управління підприємством.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних засад та діючої практики побудови, організації і ведення управлінського обліку та внутрішнього аудиту здійснювала велика кількість науковців, серед яких: Н. Малюга, Н. Цегельник [1], О. Денисов [2], Т. Косташ [3], Ю. Ключ, А. Іжболдіна [4], І. Бержанір [5], Н. Іванова, О. Куруч, В. Ченаш [6], Р. Воронко, Н. Вовчик [7], О. Коркушко [8] та багато інших. В роботах вчених детально висвітлюються питання сутності понять управлінського обліку та внутрішнього аудиту, їх організаційно-методичного забезпечення, місця в системі управління підприємством, значення та важливості у прийнятті управлінських рішень.

Управлінський облік розглядається як інструмент стратегічного управління [1], окрема облікова система, що водночас виступає підсистемою загальної системи управління підприємством [2], інформаційна підсистема системи управління підприємством, здатна об'єднати в собі різні методи управління і підпорядкувати їх досягненню єди-

ної мети [3]; а внутрішній аудит – як незалежна система перевірки та оцінки діяльності підприємства [4], вид внутрішньогосподарського контролю суб'єктів підприємницької діяльності [5], стратегічний механізм гарантування фінансової безпеки підприємства [6].

Аналіз опрацьованих наукових джерел свідчить про важливість управлінського обліку та внутрішнього аудиту в системі управління підприємством, але залишаються малодослідженими питання взаємозв'язку та взаємодії цих функцій управління, що зумовлює потребу проведення подальших досліджень стосовно інтеграції управлінського обліку та внутрішнього аудиту для вдосконалення процесів управління, підвищення конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємства.

Метою статті є всебічне дослідження можливостей та переваг інтеграції управлінського обліку й внутрішнього аудиту в підвищення ефективності управління підприємством. Особливу увагу приділено обґрунтуванню важливості їхньої взаємодії для формування єдиної інформаційної системи, здатної забезпечити керівництво актуальними, достовірними та комплексними даними, необхідними для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Функціонування сучасних підприємств, що працюють в умовах надзвичайної динаміки та невизначеності, вимагає від них постійної адаптації до широкого спектру чинників, які можна поділити на зовнішні (макроекономічні та політичні, конкурентне середовище, технологічний процес, соціально-культурні зміни) та внутрішні (ефективність організаційної структури, використання сучасних технологій, управління та корпоративна культура, кадровий потенціал, фінансове управління).

Вплив зовнішніх чинників вимагає від підприємств розробки гнучких стратегій і планів на випадок кризи, підвищення якості продукції, робіт, послуг, бізнес-моделей, мати чітку конкурентну перевагу, інвестувати в інновації та цифрову трансформацію, адаптувати свої стратегії маркетингу та корпоративну культуру до умов екологічної свідомості та соціальної відповідальності.

Внутрішні чинники, що впливають на діяльність сучасних підприємств, часто пов'язані з управлінням, технологіями, персоналом та фінансами. Внаслідок такого впливу керівництво приймає рішення щодо:

- переходу до гнучких, децентралізованих структур, що заохочують міжфункціональну співпрацю;
- регулярного перегляду бізнес-стратегії, залучення всіх рівнів управління до планування та встановлення чітких, вимірюваних цілей;
- здійснення інвестицій в IT-інфраструктуру, впровадження хмарних рішень та систем управління ресурсами підприємства;
- створення єдиної централізованої системи управління даними та інтеграція різних програмних рішень для забезпечення безперешкодного обміну інформацією;
- розробки ефективної системи мотивації (фінансової та нефінансової), створення позитивної корпоративної культури, надання можливостей для професійного розвитку та кар'єрного зростання;
- залучення співробітників до процесу прийняття рішень і надання їм необхідної підтримки, навчання та ресурсів;
- ефективного управління фінансовими потоками як основи забезпечення фінансової стійкості.

Загалом, успішна діяльність сучасного підприємства вимагає не лише розуміння та адаптації до зовнішніх чинників, але і постійного вдосконалення внутрішніх процесів, де ключову роль відіграє налагоджена система управлінського обліку та внутрішнього аудиту.

Управлінський облік – це не просто збір даних, а цілеспрямований процес, що включає виявлення, вимірювання, накопичення, аналіз, підготовку, інтерпретацію та передання інформації, яка є критично важливою для управління об'єктами підприємства. Управлінський облік збирає як фінансову, так і виробничу інформацію для подальшого використання керівництвом при прийнятті стратегічних рішень. Однією з головних особливостей управлінського обліку є його гнучкість та відсутність жорсткого регулювання. Система управлінського обліку формується для управління конкретною компанією і не обмежена обов'язковими нормами та стандартами. Управлінський облік може бути націлений на один сектор підприємства та розкриває визначений напрям у формі, необхідній для фінансового менеджера або директора. Це забезпечує деталізацію інформації по окремих секторах (наприклад, центрах відповідальності, продуктах, проектах). Таким чином, управлінський облік зосереджується на якісних характеристиках та ефективності використання об'єктів обліку.

Сучасні науковці поняття «управлінський облік» трактують як «систему збору, обробки, аналізу та інтерпретації фінансової й нефінансової інформації, яка використовується для підтримки внутрішніх управлінських процесів, прийняття стратегічних і тактичних рішень, планування, контролю та оцінки ефективності діяльності підприємства» [1], «невід'ємну частину системи управління підприємством, що забезпечує комплекс завдань завдяки яким забезпечується ефективне управління» [2], «складову системи управління підприємством, яка виходить за межі бухгалтерського обліку, і призначений для забезпечення персоналу інформацією для ефективного бізнес планування, обліку, оцінки, аналізу, контролю та, відповідно, прийняття управлінських рішень» [3].

Отже, управлінський облік, як складова системи управління підприємством, не просто фіксує події, а є головним робочим інструментом для власників і керівників, який надає керівництву достовірну і своєчасну інформацію та дозволяє ухвалювати рішення на основі фактів, моніторити та прогнозувати зміни в бізнес-показниках, забезпечуючи фінансову прозорість та контроль фінансових потоків.

Не менш важливе місце в системі управління підприємством посідає внутрішній аудит, як ключовий елемент корпоративного управління, що є незалежною та об'єктивною діяльністю, надає консультації та гарантії для підвищення ефективності та покращення діяльності підприємства. Він функціонує як система спостереження й експертної оцінки господарської діяльності, що допомагає обґрунтовувати та ухвалювати оптимальні тактичні та стратегічні рішення. Основна мета внутрішнього аудиту полягає у сприянні ефективному управлінню, виявленні потенційних ризиків та забезпеченні дотримання внутрішніх політик і процедур підприємства.

Внутрішній аудит – це форма внутрішнього контролю, яка регламентована внутрішніми документами підприємства і здійснюється як незалежна діяльність служби внутрішнього аудиту (аудитора) з метою перевірки законності й оцінювання економічної доцільності операцій, прогнозування, координації діяльності підприємства, а також оцінювання ефективності функціонування системи управління, якості та надійності сформованої нею інформації для відповідних категорій користувачів [7].

Слід виокремити декілька підходів щодо сутності внутрішнього аудиту:

1) внутрішній аудит є багатогранним інструментом у руках вищого керівництва підприємства і його засновників (акціонерів, інвесторів) і спрямований на виконання не тільки контрольних, а й управлінських функцій: консалтинг, прогнозування, моніторинг, аналіз;

2) внутрішній аудит призначений для формування певного роду інформації, необхідної для прийняття своєчасних управлінських рішень;

3) внутрішній аудит не обмежується функціями контролю, а розширюється функціями, пов'язаними з оцінкою системи управління, наданням гарантій і консультуванням [8].

Отже, внутрішній аудит – це незалежна, об'єктивна, оцінювальна та консультативна діяльність, що допомагає підприємству досягти своїх цілей, використовуючи системний та послідовний підхід до оцінки та покращення ефективності процесів управління ризиками, контролю та корпоративного управління. Сутність внутрішнього аудиту передбачає не лише виконання контрольних функцій, але і оцінку ефективності системи управління підприємством, формування відповідної інформації, консультування, прогнозування, моніторинг, аналіз, що також притаманно управлінському обліку.

Синергія управлінського обліку та внутрішнього аудиту є надзвичайно важливою для сучасного підприємства, оскільки вона забезпечує синхронність та достовірність даних для ухвалення рішень, посилює систему внутрішнього контролю, створюючи систему управління, де у взаємодії кожен компонент підсилює інший.

Унікальна цінність управлінського обліку для внутрішнього аудиту полягає в його гнучкості, що виступає каталізатором ефективності, адже управлінський облік розробляється індивідуально під потреби кожного суб'єкта господарювання, а така адаптивність дозволяє налаштовувати його інструменти для вирішення конкретних завдань, що є критично важливим для внутрішнього аудиту, який покликаний підвищувати ефективність та покращувати діяльність підприємства. Управлінський облік зосереджений на внутрішніх потребах компанії, а не на зовнішній звітності, а тому може бути швидко модифікований для збору специфічної інформації, яка дозволяє внутрішнім аудиторам вийти за рамки стандартної загальної перевірки та провести глибокий цільовий аудит. Таким чином, відсутність регламентації управлінського обліку є головним фактором його корисності, що створює глибоку взаємозалежність з внутрішнім аудитом, надаючи йому інформаційну базу для оцінки ефективності управління та прийняття рішень.

Внутрішній аудит, як незалежна оціночна функція, яка допомагає підприємству досягти своїх цілей, не лише перевіряє достовірність даних та оцінює ефективність роботи системи управління, контролю та ризик-менеджменту, але і допомагає вдосконалити процеси збору, аналізу та використання управлінської інформації для прийняття рішень. Тому роль внутрішнього аудиту в системі управлінського обліку полягає в незалежній оцінці та удосконаленні його ефективності.

Синергію управлінського обліку та внутрішнього аудиту представлено на рисунку 1.

Таким чином, управлінський облік та внутрішній аудит є не конкуруючими, а взаємодоповнюючими функціями управління: управлінський облік надає необхідну інформацію для внутрішнього аудиту, який, в свою чергу, надає зворотній зв'язок та рекомендації для удосконалення системи управлінського обліку. Така співпраця створює синергію, що дозволяє підприємствам не просто фіксувати дані, а й постійно вдосконалювати процеси управління, підвищуючи свою конкурентоспроможність та ефективність.

Без сумніву, інтеграція управлінського обліку та внутрішнього аудиту відкриває перед підприємством нові можливості для підвищення ефективності управління, забезпечення фінансової стабільності та має ряд переваг, до складу яких можна віднести:

- підвищення достовірності та якості управлінської інформації: взаємодія між управлінським обліком та внутрішнім аудитом забезпечує багаторівневу перевірку даних, що знижує ймовірність помилок та покращує точність і надійність інформації для аналізу та ухвалення рішень;

- посилення ефективності системи внутрішнього контролю: інтеграція дозволяє створити єдину, міцну, цілісну систему внутрішнього контролю, де всі процеси знаходяться під наглядом. Управлінський облік формує дані, а внутрішній аудит їх оцінює, ідентифікує слабкі місця, надає рекомендації для їх усунення, що знижує ризики помилок, шахрайства, нецільового використання ресурсів;

- підвищення ефективності та оптимізація бізнес-процесів: співпраця управлінського обліку та внутрішнього аудиту дозволяє швидко виявляти неефективні ділянки та впроваджувати зміни, спрямовані на підвищення продуктивності та зниження витрат;

- покращення управління ризиками: інтеграція сприяє більш ранньому виявленню потенційних загроз і відхилень від стандартів, що дає змогу оперативно реагувати та мінімізувати негативні наслідки;

- формування культури прозорості та відповідальності: спільний підхід сприяє зміцненню довіри всередині підприємства, а також підвищує рівень дисципліни та контролю серед працівників;

- гнучкість та адаптивність: об'єднання зусиль дозволяє швидше адаптуватися до змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі, забезпечуючи сталий розвиток підприємства;

- прискорення прийняття рішень: якщо дані управлінського обліку перевірені та підтверджені внутрішнім аудитом, керівництво може швидше та впевненіше приймати важливі рішення, оскільки довіра до наявної інформації вже забезпечена та немає потреби витрачати час на додаткові перевірки.

Рисунок 1 – Синергія управлінського обліку та внутрішнього аудиту

Джерело: розроблено авторами

Проте, попри значні переваги, процес інтеграції управлінського обліку та внутрішнього аудиту стикається з низкою проблемних питань та викликів, які можуть стати перешкодами на шляху до ефективної співпраці. Зокрема, в процесі інтеграції управлінського обліку та внутрішнього аудиту можуть виникнути труднощі через недостатню координацію між підрозділами, відсутність єди-

них стандартів та регламентів щодо взаємодії, опір змінам з боку персоналу, який звик працювати за встановленими схемами, а також обмеженість ресурсів, зокрема, часових, фінансових та людських.

Вирішити вищезазначені проблемні питання інтеграції управлінського обліку та внутрішнього аудиту можна шляхом застосування комплексного

підходу, який передбачає поєднання стратегічного планування, чіткої регламентації процесів і постійної комунікації між відповідальними підрозділами. Важливо розробити єдину методо-

логію, яка враховуватиме специфіку діяльності підприємства та дозволить уникнути дублювання функцій, водночас забезпечуючи прозорість і контроль на всіх етапах управління (табл. 1).

Таблиця 1 – Проблемні питання інтеграції управлінського обліку та внутрішнього аудиту та напрями їх вирішення із застосуванням комплексного підходу

Проблемні питання інтеграції управлінського обліку та внутрішнього аудиту	Напрями вирішення проблемних питань із застосуванням комплексного підходу
1	2
Недостатня комунікація та взаємодія між підрозділами – непорозуміння між командами управлінського обліку та внутрішнього аудиту може виникнути через відсутність ефективних комунікаційних каналів. Недостатній обмін інформацією, відсутність регулярних зустрічей та спільного планування перешкоджають своєчасному виявленню та вирішенню проблем. Аудитори можуть не володіти достатньою інформацією про внутрішні процеси управлінського обліку, а бухгалтери – не розуміти, які саме аспекти їхньої роботи є пріоритетними для аудиту	Створення формальних механізмів співпраці та спільних робочих просторів: – налагодження системи обміну інформацією між управлінським обліком та внутрішнім аудитом – може включати регулярні зустрічі, звіти та обговорення результатів аналізу; – використання технологій для усунення комунікаційних бар'єрів – створення спільного електронного простору для зберігання ключових документів, використання сучасних інструментів для спільної роботи для швидкого вирішення робочих питань та обміну неформальною інформацією
Розмежованість повноважень та цілей – управлінський облік і внутрішній аудит часто розглядаються як окремі, незалежні підрозділи зі своїми унікальними цілями. Бухгалтери зосереджені на своєчасному та точному відображенні даних, а аудитори – на перевірці та контролі. Відсутність чіткого розуміння спільної мети та меж відповідальності може призвести до конфліктів інтересів або дублювання функцій	Розмежування та узгодження повноважень, розробка спільних цілей та показників: – встановлення точок перетину, взаємної підтримки повноважень та непересічних зон; – визначення спільних цілей між управлінським обліком і внутрішнім аудитом, що дозволяє досягати більшої ефективності у використанні ресурсів підприємства; – надання рекомендацій щодо того, які показники в управлінському обліку є критичними для контролю та оцінки ризиків; – спільна робота над вдосконаленням бізнес-процесів на основі висновків внутрішнього аудиту та рекомендацій управлінського обліку
Різний характер інформації – управлінський облік часто використовує нефінансові, прогностичні та оперативні дані, які можуть бути суб'єктивними або приблизними. Внутрішній аудит, як правило, працює з більш об'єктивними та документально підтвердженими даними. Це може створювати розбіжності в методологіях та оцінці. Аудиторам може бути складно перевіряти якість нефінансових показників, що використовуються в управлінському обліку	Уніфікація інформаційних систем: – створення єдиної, централізованої інформаційної системи, що містить як облікові, так і аудиторські дані, дозволяє автоматизувати процеси. Це забезпечує оперативний обмін інформацією, усуває дублювання та зменшує ризик помилок. Замість того, щоб аудитори запитували дані з різних джерел, вони отримують доступ до єдиної платформи; – гармонізація і стандартизація інформації, яка буде включати розробку внутрішніх стандартів і політик, визначення ключових показників ефективності, розробку спільної термінології, що забезпечить порівнянність і надійність інформації, проведення аналізу критичних фінансових і нефінансових показників, уникнення двозначностей термінів і визначень
Людський фактор та кваліфікація – ефективна інтеграція вимагає високого рівня компетенції від обох сторін. Фахівці управлінського обліку мають розуміти принципи внутрішнього аудиту, а аудитори – специфіку управлінського обліку. Відсутність мультидисциплінарних навичок та застарілі підходи до роботи можуть перешкоджати впровадженню інтегрованих процесів. Крім того, наявність конфліктів або особистих упереджень між співробітниками може значно ускладнити співпрацю	Розвиток мультидисциплінарних навичок: – поглиблення знань в суміжній сфері, опанування базових концепцій іншого підрозділу; – спільне використання даних, що вимагає високої технологічної грамотності: навичок у використанні інструментів бізнес-аналітики та програмного забезпечення для аналізу великих даних; – здатність працювати в єдиній команді, долаючи психологічні бар'єри, що передбачає розвиток комунікативних навичок, навичок переговорів та впливу, які забезпечують конструктивний зворотній зв'язок

Закінчення таблиці 1

1	2
Обмеженість часових, фінансових та людських ресурсів: – зайнятість працівників поточною роботою призводить до браку часу на спільне планування, розробку нових інтегрованих процесів та навчання; – обмеження бюджету унеможливує придбання або модернізацію інтегрованого програмного забезпечення, яке б автоматизувало обмін даними; – нестача кваліфікованих фахівців, які розуміють обидві сфери (управлінський облік і внутрішній аудит) може призвести до дублювання функцій, оскільки фахівці не мають широкого бачення для узгодження процесів	Стратегічна пріоритезація, технологічна оптимізація, розвиток внутрішніх компетенцій: – дефіцит часу вирішується через автоматизацію рутинних завдань та зміну пріоритетів у роботі обох підрозділів (зосередження уваги аудиту лише на тих випадках, де показники суттєво відрізняються від норми, узгодження планування аудиту з циклом управлінської звітності та бюджетуванням); – розподіл фінансового навантаження на інтеграцію на декілька періодів, уникнення фінансових втрат; – підготовка фахівців з інтегрованими знаннями, здатних ефективно взаємодіяти; переорієнтація персоналу управлінського обліку на «аналітика для прийняття рішень», внутрішнього аудиту – на «фахівця, що здійснює оцінку якості рішень»

Джерело: розроблено авторами

Отже, комплексний підхід до інтеграції управлінського обліку та внутрішнього аудиту передбачає не просто їх взаємодію, а створення єдиної, прозорої, скоординованої системи управління, яка уможливує узгодження цілей управлінського обліку та внутрішнього аудиту, трансформуючи ці дві функції управління з окремих завдань на взаємопов'язані процеси, що сприяють досягненню спільних стратегічних цілей підприємства. Завдяки їх поєднанню формується єдиний інформаційний простір, що дозволяє оперативно отримувати достовірні дані для прийняття управлінських рішень.

Висновки. Інтеграція управлінського обліку та внутрішнього аудиту перетворює їх із двох

окремих функцій на потужний, скоординований інструмент, який надає керівництву повну та об'єктивну картину стану бізнесу. Вона видозмінює аудит з простої перевірки на стратегічного партнера, який, використовуючи дані управлінського обліку, допомагає ідентифікувати проблеми, оцінювати ефективність прийнятих рішень. Це створює замкнений цикл, де облік надає дані, аудит їх перевіряє, внаслідок чого удосконалені дані використовуються для проведення аналізу та контролю, що є необхідною умовою для підвищення ефективності управління підприємством та його сталого розвитку в сучасному економічному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Малюга Н.М., Цегельник Н.І. Методологія управлінського обліку: функціональне значення, принципи та стратегічний контекст. *Актуальні питання економічних наук*. 2025 № (7). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14768563>
2. Денисов О.Є. Методологічні засади, методи та інструменти управлінського обліку. *Інфраструктура ринку*. Випуск 79. 2024. С. 151–155. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastuct79-25>
3. Косташ Т.В., Смола М.Р. Роль управлінського обліку в прийнятті управлінських рішень. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.10.94>
4. Ключ Ю.І., Іжболдіна А.В. Визначення місця і ролі внутрішнього аудиту в системі внутрішнього контролю підприємств в умовах конкуренції. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2020. № 1(257), С. 40–48. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2020-257-1-40-48>
5. Бержанірі І.А. Роль внутрішнього аудиту у системі управління підприємством. *Modern Economics*. № 37(2023). С. 11–16. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V37\(2023\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V37(2023)-02)
6. Іванова Н.А., Куруч О.В., Ченаш В.С. Оцінювання ефективності внутрішнього аудиту в системі антикризового фінансового управління. *Актуальні питання економічних наук*, 2025. № (15). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17173801>
7. Воронко Р.М., Вовчик Н.Л., Гончарук В.С. Місце внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в системі управління підприємством. *Підприємництво і торгівля*. 2019. № (24), С. 171–180. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2019-24-26>
8. Коркушко О.Н., Кушнір Л.А. Внутрішній аудит на підприємстві: суть та особливості організації. *Інфраструктура ринку*. 2020. Випуск 42. С. 363–366. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastuct42-61>

References:

1. Maljugha N. M., Cegheljnyk N. I. (2025). Metodologhija upravljinskogho obliku: funkcionaljne znachennja, pryncypu ta strategichnyj kontekst [Management Accounting Methodology: Functional Importance, Principles, and Strategic Context]. *Aktualjni pytannja ekonomichnykh nauk – Current issues in economic sciences*. No. (7). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14768563> (in Ukrainian)

2. Denysov O. Je. (2024). Metodologichni zasady, metody ta instrumenty upravlinsjkogho obliku [Methodological principles, methods and tools of management accounting]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, vol. 79, pp. 151–155. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct79-25> (in Ukrainian)
3. Kostash T. V., Smola M. R. (2021). Rolj upravlinsjkogho obliku v pryjnatti upravlinsjkykh rishenj [The role of management accounting in making management decisions]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, no. 10. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.10.94> (in Ukrainian)
4. Kljus Ju. I., Izhboldina A. V. (2020). Vyznachennja miscja i roli vnutrishnjogho audytu v systemi vnutrishnjogho kontrolju pidpryjemstv v umovakh konkurenciji [Determining the place and role of internal audit in the internal control system of enterprises in competitive conditions]. *Visnyk Skhidnoukrajinskogho nacionaljnogho universytetu imeni Volodymyra Dalja – Bulletin of the Volodymyr Dahl East Ukrainian National University*, no. 1(257), pp. 40–48. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2020-257-1-40-48> (in Ukrainian)
5. Berzhanir I. A. (2023). Rolj vnutrishnjogho audytu u systemi upravlinnja pidpryjemstvom [The role of internal audit in the enterprise management system]. *Modern Economics – Modern Economics*, no. 37, pp. 11–16. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V37\(2023\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V37(2023)-02) (in Ukrainian)
6. Ivanova N. A., Kuruch O. V., Chenash V. S. (2025). Ocinjuvannja efektyvnosti vnutrishnjogho audytu v systemi antykrizovogho finansovogho upravlinnja [Evaluating the effectiveness of internal audit in the anti-crisis financial management system]. *Aktualni pytannja ekonomichnykh nauk – Current issues in economic sciences*, no. (15). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17173801> (in Ukrainian)
7. Voronko R. M., Vovchuk N. L., Ghoncharuk V. S. (2019). Misce vnutrishnjogho kontrolju ta vnutrishnjogho audytu v systemi upravlinnja pidpryjemstvom [The place of internal control and internal audit in the enterprise management system]. *Pidpryjemnytvo i torghivlja – Entrepreneurship and trade*, no. (24), pp. 171–180. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2019-24-26> (in Ukrainian)
8. Korkushko O. N., Kushnir L. A. (2020). Vnutrishnij audyt na pidpryjemstvi: sutj ta osoblyvosti orghanizaciji [Internal audit at the enterprise: the essence and features of the organization]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, vol. 42, pp. 363–366. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct42-61> (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 10.10.2025